

Pod žižkovské schody se vrátí pumpa

30.01.2022

Dalším zákoutím, které získá původní tvář, je prostor pod žižkovskými schody. Znovu ho ozvláštní pumpa, tentokrát navržená sochařem Adamem Kovalčíkem.

Když se řekne „žižkovské schody“, snad každý si vybaví ty, které spojují Táboritskou a Chelčického ulici. Pětačtyřicet stupíků je součástí dětství a dospívání mnoha Žižkováků. „Dole uprostřed stávala taková stará pumpa. Na rohu naproti byl nucený výsek, nahoře pak bufet s takovými židličkami jako ve starších tramvajích, žluté, červené a šedé. Pak tam byl nonstop,“ vzpomíná pamětník Tomáš Čapák na facebooku. Od kdy patu schodiště zdobila ruční litinová pumpa, se přesně neví. Zánik pražských pump započal ale po roce 1922, kdy vznikla Velká Praha a město se pustilo do rozšiřování a výstavby moderní vodovodní sítě. Pumpy se postupně stávaly pouhou ozdobou ulic, přičemž ta pod žižkovskými schody zde stála někdy do začátku 90. let. Filmařům se ji podařilo zachytit ještě v roce 1984 ve snímku Fešák Hubert. O několik let později se po ní ale slehla zem a uprostřed chodníku zbylo jen víko kryjící studnu. Místní radnice vyhlásila proto loni v květnu ve spolupráci s hlavním městem soutěž, jejímž cílem bylo vybrat nový vodní prvek, který by nahradil ten původní.

Z došlých návrhů zaujal nejvíce nápad sochaře Adama Kovalčíka, který má k lokalitě i emotivní vazby. „K projektu přistupuji se dvěma osobními pocity. Prvním je vztah k Žižkovu. Studoval jsem zde Střední uměleckoprůmyslovou školu, a mám ho tedy kromě studií spojený především s bohatým nočním životem. Druhým je okouzlení z podoby pumpy, která na místě pod žižkovskými schody dříve byla,“ říká sochař. Podle jeho návrhu budou na místě dokonce pumpy dvě, takže mohou budit dojem dvojitého vidění. Porotu složenou z výtvarníků, architektů, umělců a designérů zaujala hravost nápadu, která současně vrací místu jeho starou a jedinečnou podobu. „Podoba pump vychází čistě z funkce, je oproštěna od zbytečných detailů, ozdob, a bude proto působit se svou výškou necelých 260 centimetrů monumentálně a samozřejmě,“ doplňuje umělec, který nedávno realizoval například pomník politika Jaroslava Kubery v Teplicích. Pumpy nabídnou lidem pitnou vodu, zdvojení má pak fungovat tak, že při pohybu jednoho táhla se díky převodům bude hýbat i to druhé. Spolu s jejich instalací se dočká opravy také celý prostor pod schody včetně dlažby, která bude z klasické pražské mozaiky. Vše by mělo být hotovo během roku 2023.

Vedle pump samých stojí za pozornost okolí schodiště. Když stojíte na jeho vrcholu v Táboritské ulici, uvidíte na štítu domu č. p. 913 — tedy na dnešním hotelu Golden City — dvě malby. Jsou to kopie původních obrazů Patronka řemesel a Patronka výtvarníků, které v 90. letech vytvořil malíř Pavel Novák. Vycházel při tom z restaurovaných originálů z roku 1898, které jsou momentálně umístěné na radnici Prahy 3 na Havlíčkově náměstí. V přilehlém bloku domů zase bývaly stáje pro koně první koněspřežné dráhy. Ta projížděla Husovou, dnešní Husitskou ulicí, z níž se stáčela do Prokopovy, aby na jejím tehdejší konci, kde stála Bezovka, odbočila opět do Všehrdovy — Rokycanovy a pak do Chelčického ulice, kde byla konečná stanice, stáje a vozovna.

Pumpy na Trojce

Dodnes se na Praze 3 dochovalo několik historických pump. Opravené a funkční jsou snad pouze tři v ulicích V Jezerách, V Domově a V Zahrádkách. Vodu z nich je možné použít na osvěžení či kropení zahrádek. Další krásný exemplář stojí před hostincem U Slovanské lípy na Tachovském náměstí, který se honosí přídomkem nejstarší hospody na Žižkově. Jeho historie sahá nejméně do 19. století.